

2. Чернышева Ю.А. Правовое регулирование эвтаназии в зарубежных странах. *Закон и право*. 2008. № 6. С. 109.

3. Ворона В.А. Право на евтаназію як складова права людини на життя. *Право України*. Київ, 2010. № 5. С. 199–205.

4. Janssen, André (2002). The New Regulation of Voluntary Euthanasia and Medically Assisted Suicide in the Netherlands. *Int J Law Policy Family*, 16(2): 260–269.

Чубата Д.О.

студентка;

Науковий керівник: Копйова І.А.

кандидат юридичних наук, асистентка,

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

ЩОДО ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ СТ. 310 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Злочинний світ в Україні все активніше розростається у сфері наркобізнесу, забираючи життя і здоров'я тисяч людей. Злочинні організації та окремі особи спрямовують свою діяльність на поширення незаконного обігу наркотичних засобів, підшують нові форми та засоби створення та розповсюдження наркотиків, втягують значну кількість осіб до їх вживання. Зазначене призводить до подальшого загострення криміногенної ситуації в країні. Це стає реальною загрозою, що підриває національну безпеку нашої держави і створює дуже серйозні проблеми для міжнародного співтовариства.

Відповідно до Конституції України ст. 49 кожній людині надається право на охорону здоров'я, а на державу покладається обов'язок забезпечити їй це право [5]. Проте в останні часи у нашій країні спостерігається поширення вживання наркотиків, зокрема серед молоді. Так, Український медичний та моніторинговий центр з алкоголю та наркотиків Міністерства охорони здоров'я України у своїх дослідженнях вказали, що станом на 2020 рік наркотики вживають від 323 тис. до 425 тис. осіб [3]. А згідно з даними в Єдиному звіті про кримінальні правопорушення у цьому ж році

кількість облікованих кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів та психотропних речовин становила 28 338 випадки [2]. Це пояснюється тим, що, по-перше, відбувається погіршення соціально-економічного становища країни, а по-друге, збільшуються обсяги культивування наркотиковмісних рослин.

З огляду на велику небезпеку для суспільства, законодавцем у Кримінальному кодексі України було передбачено розділ XIII, який отримав назву «Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення». Однією з найнебезпечніших форм злочинної діяльності у цій сфері є, зокрема, культивування рослин, включених до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, відповідальність за яку передбачена ст. 310 Кримінального кодексу України (Посів або вирощування снотворного маку чи конопель) [6]. Козар В. А. у своїй праці слушно зауважує, що це кримінальне правопорушення є першою стадією незаконного обігу наркотиків рослинного походження, а тому виступає головною передумовою існування переважної його частини. Справді, зазначені рослини традиційно обираються правопорушниками й наркоділками як сировина для створення на їх основі різноманітних речовин, обіг яких в державі заборонено [4, с. 56].

Об'єктивну сторону складають два альтернативних діяння: 1) незаконний посів або 2) незаконне вирощування предмету цього кримінального правопорушення [6]. При цьому, Законом України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» дозволяється культивування даних рослин суб'єктами господарювання виключно на підставі ліцензії для здійснення відповідних видів діяльності [7].

Слід зазначити, що у науці кримінального права під поняттям «незаконний посів» розуміється внесення без належного дозволу на будь-якій земельній ділянці у ґрунт насіння або розсади снотворного маку чи конопель. А незаконне вирощування розглядається як будь-які дії для догляду за посівами і сходами з метою доведення їх до стадії дозрівання (рихлення, прополювання, букетування, прорідження, полив, підживлення). Проаналізувавши вказане, можна визначити, що науковці пов'язують вказані поняття саме із ґрунтом,

автоматично виключаючи альтернативні методи посіву та вирощування наркотиковмісних рослин.

На сьогодні інформаційний простір мережі Інтернет містить відомості щодо можливості вирощування рослин без використання ґрунту, а саме шляхом застосування методу гідропоніки. За такої технології рослина отримує поживні речовини не з ґрунту, а з волого-повітряного чи твердого середовища, яке насичене мінеральними добривами. Наприклад, вироком Києво-Святошинського районного суду Київської області від 06.09.2012 р. було засуджено особу за ч. 1 ст. 309, ч. 1 ст. 310 та ч. 3 ст. 313 Кримінального кодексу України. У справі зазначалося, що засуджений у мережі Інтернет знайшов спосіб для вирощування коноплі. З матеріалів та приладів, які були придбані ним разом із дружиною облаштував приміщення для вирощування коноплі за принципом гідропоніки. Суд прийшов до висновку, що сукупність виявленого готового продукту – особливо небезпечний наркотичний засіб (канабіс), сировина (рослини роду коноплі), засоби та матеріали (добрива), допоміжні пристосування, обладнання для вирощування рослин вказують на те, що представлені на дослідження об'єкти використовувалися для незаконного вирощування рослин роду коноплі із подальшим виготовленням з них наркотичного засобу (канабісу) [1].

Сама по собі конопля є рослиною, вирощування якої вимагає дотримання певної сукупності умов: поливу, освітлення, температури. Вбачається необхідність нового підходу до тлумачення понять «незаконний посів» та «незаконне вирощування». Така необхідність покликана, окрім вищезазначених мінімальних умов посіву та вирощування, наміром передбачити використання більш удосконалених технологій (методу гідропоніки).

На підставі вищезазначеного, вважаємо за необхідне під поняттям «незаконний посів» розуміти дії, спрямовані на висів насіння рослин або розсади без належного дозволу на будь-яких земельних ділянках (підготовлених чи порожніх) безпосередньо у ґрунт, так і в спеціально пристосоване середовище без використання ґрунту. А під поняттям «незаконне вирощування» – догляд (рихлення, прополювання, букетування, прорідження, полив, підживлення, гідропоніка тощо) за посівами і сходами з метою доведення їх до стадії дозрівання.

Список використаних джерел:

1. Вирок Києво-Святошинського районного суду Київської області від 06.09.2012 р. у справі № 1-421/12. URL: <https://reestr.court.gov.ua/Review/28243092>
2. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення по державі за 2020 рік. URL: <https://www.gp.gov.ua>
3. Звіт щодо наркотичної та алкогольної ситуації в Україні за 2020 рік (за даними 2019 року). URL: <https://cmhmda.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Zvit-shhodo-narkotykiv-ta-alkogolyu-za-2020-rik.pdf>
4. Козар А.В. Кримінологічна характеристика та запобігання Національною поліцією України посіву або вирощуванню снотворного маку чи конопель : дис. ... д-ра філос. : 081, 08 / Дніпро. МВС України, Дніпропетр. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 225 с.
5. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
6. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
7. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори : Закон України від 15.02.1995 р. № 60/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60/95-вр>